

FEKETÉN, FEHÉREN

Danis János fotókiállítása elé

Hölgyeim és Uraim!

„Világunk színes, ez nekünk így természetes és könnyű nézni a színes tárgyakat, a felületet különösebb mélyre ásás nélkül” – vallotta nem is olyan rég a mai kiállítás alkotója. Ezért korábban papír alapon, később a digitális fényképezés térhódításával nem állt tőle távol a színek világa, amikor például lepkéket és tájakat örökített meg. Egy idő múlva azonban a felszín mögött jobban kezdte érdekelni az ember, fontosabbá vált számára a pillanat által benne kiváltott érzelem.

De nyúljunk vissza a gyökerekig, bemutatva egyben a művészt. Danis János okleveles villamosmérnök, aki Gödöllőn él, ám a közelmúltig csaknem egy évtizeden át egy japán autógyártó cég több ezer fős gyárat igazgatta a havasalföldi Ploiești-en és egy másik, amerikai tulajdonban lévő Pitești-en. Fontos momentum ez, hisz mai meghívásának apropóját is ez adta. Azonban ugyanilyen fontos, hogy az ott töltött kilenc esztendő alatt megismerte az ottani emberek, tájak, városok jellegzetességeit, és indíttatást érzett a megörökítésükre is.

Miért is? Elsősorban azért, mert diákkora óta fényképez, és ez a szabadidős elfoglaltság – hosszabb megszakítás után – az elmúlt 20–22 évben fokozatosan az első helyre került a munkaidején túli tevékenységeinek sorában. Ahogy Cseke Gábor fogalmazott: „*pontosan meg sem lehet mondani, mikor tűnt át szinte észrevétlen szabadidős hobbija olyan életmóddá, amelyben egyre meghatározóbb és kiemeltetettebb helye van a fotózásnak, a világ (fény)képi ábrázolásának.*”

Kenyérkereső foglalkozása helyszíneinek a dokumentálása mellett a hétvégeket rendre a Szé-

kelyföldön töltötte. Az ottani fotósokkal való találkozására meghatározó fordulatot hozott az élet-szemléletében. Nem röstellt tanulni tőlük: állandó résztvevője lett a Hargita megyei fotóstáboroknak, ahol nemcsak befogadták, hanem megismerte és elsajátította a kollégák munkamódszereit, elgondolásait, de a műhelytitkait is. Közöttük vált igazán a látvány kellemességét kereső magánemberből váratlan helyzetekre kész, felelősségét felismerő kép-szerkesztővé.

Mára már az etno- és a szociográfikus fotográfiát helyezi a középpontba. Amíg első, 2004-es egyéni kiállításán, Szentegyházán csak színes felvételek voltak láthatók, mostanára csupán jelészzerűen, a mondanivaló hangsúlyozására jelenik meg egy-egy színfolt a képein. Hogy miért szereti a fekete-fehér fényképezést, jómaga így válaszol: „*A monokróm fénykép mesterséges objektum, és alapvetően a fény tónusaival hat. Ennek megértése absztrakciót kíván, valamint gondolkodást és emocionális nyitottságot. Ez a szellemi munka segíti a nézőt, hogy megértse az érzelmeket és üzeneteket, amit átadni kívántam.*”

Hogy hová jutott el azóta Danis János? Nemzetközi pályázatokon, 38 országban nyolcszáznál több képe került kiállításra, amelyek 65 díjat is nyertek. Egyéni kiállításait Szentegyháza után Bukarestben, Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson, Gyöngyösön, Ploiești-en, Marosvásárhelyen, Gyergyóremetén, Budapesten, Bicskén, Csáktornyan, Veszprémben és ismét Szentegyházán, Ploiești-en, Marosvásárhelyen, majd Gyergyóremetén rendezték meg. Tagja a Magyar Fotóművészek Nemzetközi Szövetségének, 2010-ben pedig elnyerte a Nemzetközi Fotóművészeti Szövetség AFIAP minősítését.

Művészetéről elismeréssel nyilatkoztak több helyütt is. A gyergyói Bajnai György szerint „*a melengető, aggódó, feszítő szeretetet, helyenként egyenesen a féltő szerelmet sugározza, amiből mi is azt kell*

* Elhangzott a Belváros–Lipótvárosi Nemzetiségek Házában, 2011. május 6-án, Danis János „Feketén, fehérén” c. fotókiállítása megnyitójaként.

hogy érezzük: jó itt lennünk. (...) A képekből az is ki-süt, hogy nem könnyű itt a hűség. Az arcok, a kezek, a megrokkant test, de még a tájból kiemelt részletek is, a szépség mellett a láthatatlan, lehúzó ólom-nehezékek-ről is suttognak, esetenként kiáltanak." Ugyanő egy másik gyergyóremetei kiállítás-megnyitójából nem véletlenül emeli ki, hogy „ma már valameny-nyi művészeti ággal azonos értékű új művészet a fo-tóművészet. Ennek köszönhetően nemcsak ábrázol, de látni, érezni tanít, lélekre, szellemre hat, akár a zene, a képzőművészet, az irodalom, (...) a színház. (...) Da-nis világa nem ágáló, nem óhajt technikai bravúrokkal ámítani, (...) képei helyenként a mennyei harmóniát is közelítik.

Nagy Miklós Kund a marosvásárhelyi Bernády Házban rendezett kiállításáról írja, hogy „képeit az arcok, a tekintetek, a mosolyok meg szomorkás elme-rengések, befelé forduló töprengések uralják, olyan ha-misíthatatlan emberi megnyilatkozások, amelyek mind-annyiunkat jellemeznek. (...) az Erdély szerelmesévé

vált magyarországi fotóművész mindennek természetes közegét, a varázslatos tájat is otthonias bensőséggel, ma-gától adódó természetességgel és ihletetten mutatja fel (...) a derű óráit, perceit igyekezik visszacsi, humora is van (...) széles skálán, sokszínűen és finom eleganciával játszik az érzelmek húrjain." Pályatársa, Bálint Zsig-mond pedig nem kisebb dicséretet fogalmaz meg, mint azt, hogy Danis Orbán Balázs szemével fény-képez, amikor a XXI. század elején próbálja bemu-tatni a székelyföldi életet, embereket, életvitelt és hangulatokat.

Mai kiállításának az ihletője úgy a havasalföldi román, mint a székely magyar közeg – e nyilván-való hídépítő gesztusért is fogadta örömmel a meg-nyilatkozás lehetőségét a fővárosi román közösség. Fogadják tehát olyan szeretettel Danis János képeit és leánya, Kata zongorajátékát, amilyen szeretettel a fotóművész készítette és elhozta önöknek, a mű-vészno pedig felkészült a közreműködésre.

Köszönöm a figyelmüket.

Onestyákné Ágotai Mária